

Forslag til fedtafgiftsloven
Oktober 2010

HÅNDVÆRKS RÅDET
for små og mellemstore virksomheder

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

Fedtafgiftsloven – den sidste danske klejne er vredet

Bager- og Konditormestre i Danmark (BKD) og Håndværksrådet peger i denne henvendelse til Skatteudvalget (samt Fødevareudvalget og Sundhedsudvalget i kopi) på en række problemer i lovforslaget, som efter vores mening er en kilde til opkrævning af afgiftskroner hos et trængt håndværkserhverv, men som er pakket ind i meget tynde, sundhedsfremmende argumenter.

Som erhverv bidrager vi gerne til at fremme bedre kostvaner og at styrke befolkningens sundhed – det er derfor, vi sælger friskbagt, fiberholdigt rugbrød og bruger betydelige ressourcer på at være en del af Fuldkornssamarbejdet. Men vi mener, at den foreslåede afgift på mættet fedt vil ramme skævt, virke konkurrenceforvridende og fjerne forretningsgrundlaget i de mindre håndværksbagerier, der i dag uddanner et stort antal lærlinge og bidrager til udvikling og innovation af nye og sunde fødevarer.

Grundlæggende er det vores holdning, at fedtafgiften i sin nuværende form bør tages af bordet, bl.a. fordi den folkesundhedsmæssige gevinst ifølge flere af Danmarks dygtigste ernæringseksperter reelt er meget lille, og fordi ordningen alligevel forventes revideret 18 måneder efter forventet ikrafttræden. Man bør i hvert fald vente med at se på en eventuel fedtafgift til 2013, hvor en EU-forordning herom ventes.

Det fremgår tydeligt af lovforslaget, at provenuet er nødvendigt for at finansiere lavere skat på arbejdsindkomster. Derfor indeholder denne henvendelse også en række forslag til, hvor man med fordel kunne indhente det samme provenu – både med og uden sundhedsmæssige gevinster – men hvor rammebetingelserne for drift af danske håndværksbagerier ikke ødelægges.

De sundhedsfaglige argumenter er til at overse

BKD og Håndværksrådet læser lovforslaget således, at fedtafgiftsloven i sin nuværende form reelt sigter mod finansiering af regeringens genopretningspakke og *ikke* mod en styrkelse af folkesundheden. De sundhedsfaglige argumenter klinger særdeles hult, når man ser på de gevinster, der peges på i lovforslaget.

Ser man overordnet på de fødevarergrupper, der bidrager til forbrugernes indtag af mættet fedt, står flødekagen og wienerbrødet ikke øverst på listen. Det gør derimod kød og fede mælkeprodukter. Bagererhvervet rammes blot meget hårdt, særligt set i lyset af, at afgifter på andre af bagernes primære råvarer (mandler, sukker, nødder og kokos) fra 2009 til 2010 er vokset med 25 %. En fedtafgift på endnu en primær ingrediens vil derfor blot belaste de i forvejen trængte bagerøkonomier – reelt aflive den friskbagte danske klejne.

Lovforslaget peger på en reduktion i forbruget af mættet fedt fra de afgiftsbelagte fødevarer på omkring 3 %, hvilket vil have en minimal effekt på folkesundheden, særligt når kød afgiftsbelægges ud fra det gennemsnitlige indhold af mættet fedt i de enkelte dyrearter. Den fedtfattige skinkeschnitzel afgiftsbelægges på præcis samme måde som den fede ribbenssteg, hvilket medfører en meget begrænset tilskyndelse til at købe mere magert kød.

Afgiftsgrænsen på 3,5 % samlet fedtindhold friholder sødmælken for afgift, og også dette forhold bidrager således til at udhule den sundhedsmæssige gevinst. Sødmælk anbefales reelt kun til spædbørn i alderen 6 til 12 måneder, og der vil således ligge en afgiftsmæssig og folkesundhedsmæssig gevinst ved at lægge grænsen på 1,6 % fedt (hvilket lige nøjagtig friholder letmælk), der i høj grad kunne bidrage til den samlede finansiering.

Samlet set er det således BKD's og Håndværksrådets vurdering, at lovforslaget lægger op til en fordeling af afgiften, der bestemt ikke er til fordel for folkesundheden. Eller bagererhvervet. Tværtimod.

Dækningsafgiften skævvrider kagemarkedet

Der skal efter lovforslaget betales dækningsafgift af forarbejdede fødevarer, men i modsætning til den afgift, som bagermesteren skal betale for sit indkøbte fedtstof, skal importøren af forarbejdede fødevarer kun betale dækningsafgift af den mængde mættet fedt, der er medgået til produktionen af den importerede, afgiftspligtige fødevare.

Med andre ord skal importører af fx croissanter til færdigbagning i kiosker og lignende alene betale afgift af den del af det mættede fedt, der hidrører fra de afgiftspligtige ingredienser og *ikke* af den samlede mængde mættet fedt i hele varen. Bagermesteren skal derimod betale afgift af hele den fedtmængde, der købes – uanset om fedtet indgår i det færdige produkt eller ej. På dette område skævvrides kagemarkedet på en måde, der er klart til ugunst for bagermesterens håndlavede kager, men til fordel for import af halvfabrikata.

Derudover vil konsekvensen være, at forbrugeren skal betale mindre for den importerede croissant i kiosken end for den friskbagte berliner hos bageren. Dette er konkur-

renceforvridende til fordel for importører, til ulempe for den danske håndværksbager og bestemt ikke sundhedsfremmende.

De få danske bagere, der har et stort eksportmarked, bliver også ramt af afgiften på eksportmarkederne, da Danmark er det eneste land i EU med en fedtafgift. Så ud over at ramme den lokale bagemester, rammer man både bageren, der eksporterer danske kvalitetsprodukter, og andre virksomheder inden for branchen (fx producenter af butter cookies og roulader), når de danske, nu fedtafgiftsbelagte produkter, skal konkurrere med ikke-afgiftsbelagte lokale produkter på eksportmarkedet. Dette indebærer også en risiko for, at produktionen – og dermed danske arbejdspladser – flytter til udlandet, hvor fedtafgiften ikke skal betales.

Vi stiller os i særlig grad uforstående over for disse to typer af forskelsbehandling, når lovforslaget netop sikrer afgiftsneutralitet mellem dansk producerede og importerede produkter i forhold til øl og vin. Dette burde også gælde for de øvrige afgiftsbelagte produkter.

Spild defineres som forbrug

Grundlæggende er BKD og Håndværksrådet positive over for, at afgiften placeres hos producenten af det afgiftsbelagte fedt, da dette letter bagemesterens dokumentationsarbejde. Det betyder dog, at bagemesteren kommer til at betale fedtafgift af hele den indkøbte mængde fedtstof, uanset om fedtstoffet i sidste ende indgår i produktet. Det er BKD's og Håndværksrådets holdning, at dette også har en klart konkurrenceforvridende effekt.

I lovforslaget nævnes friturestegning af pommefrites som eksempel på, at der anvendes afgiftspligtig olie til fremstillingen, men at der efterfølgende kasseres en stor restmængde, hvor afgiften hverken kan fradrages eller godtgøres. Dette er fuldkomment parallelt til bagemesterens berliner pfannkuchen og klejner, hvor der indkøbes en stor mængde fedt til friture/kogning, men hvor der er et meget stort og nødvendigt spild.

Bagemesteren skal betale afgift af den samlede mængde fedt, uanset at fedtet reelt ikke indgår i det produkt, der efterfølgende skal sælges. Placeringen af afgiften er her således med til at udhule den sundhedsmæssige gevinst ved afgiften, idet der betales afgift af fedt, som forbrugeren ikke indtager. Da bagemesteren ikke har andet valg end at overvælte den forhøjede afgift fuldt ud på forbrugerprisen, betaler forbrugeren således en høj pris for en meget lille mængde fedt. Det er der ikke megen sundhed i.

Det betyder samtidig, at danskerne fremover kommer til at kigge langt efter friskbagte klejner og berlinere ved juletid. Der vil nemlig være bedre økonomi i at indkøbe disse produkter produceret på fabrikker eksempelvis i Tyskland, hvor der ikke skal svares afgift af den mængde fedt, der bruges til at koge de traditionsrige kager. Dermed forsvin-

der et stykke dansk madkultur, og samtidig flyttes penge og arbejdspladser ud af Danmark.

Lovgivning i utide?

Af lovforslaget fremgår det, at EU forventes at udstede en forordning om fødevareinformation, der får virkning fra hhv. 2013 og 2015. Forordningen ventes at indeholde bl.a. oplysninger om mættet fedt, således at forbrugeren kan træffe sit valg om indtag af mættet fedt på et oplyst grundlag.

BKD og Håndværksrådet finder det særdeles uhensigtsmæssigt at indføre en besværlig fedtafgift her og nu, når det reelt er muligt at vente i 1½ år (fra juli 2011 til januar 2013) på en lettere administrerbar lovgivning, og når den sundhedsmæssige gevinst er så ringe. Det fremgår endda eksplicit af lovforslaget, at det giver mening at revidere det foreliggende lovforslag, når forordningen er indført, med henblik på at vurdere, om afgiften kan opkræves på en enklere måde. Skatteministeren argumenterer således selv for, at provenuet nok burde indhentes på anden vis.

Alternativ finansiering

Som anført ovenfor er det BKD's og Håndværksrådets vurdering, at de sundhedsmæssige argumenter er meget tynde. Da lovgivningen sandsynligvis alligevel skal revideres relativt snart i henhold til den kommende EU-forordning, foreslås det, at det forventede provenu indhentes på anden vis.

BKD og Håndværksrådet har således en række forslag til, hvor det nødvendige provenu kan hentes uden at belaste et i forvejen trængt bagererhverv og i langt de fleste tilfælde samtidig få en større sundhedsmæssig gevinst end ved beskatning af den håndvredne klejne og den friskkogte berliner.

Ud over inddragelsen af øl og vin i afgiftsgrundlaget, kan afgiften med stor sundhedsmæssig gevinst lægges på tobak, sukkerholdig sodavand, slik og chips. Der er efter BKD's og Håndværksrådets mening en langt større sundhedsmæssig gevinst ved at afgiftsbelægge disse fødevaregrupper. Sodavand, slik og chips ryger direkte i indkøbskurven, når forbrugeren handler helt almindelige fødevarer, og der er dermed langt lettere adgang til forbrugeren pengepung ved at lægge afgiften her. Ser man på, hvor den danske befolkning får for mange kalorier, skal man nok snarere se på disse fødevaregrupper end på kagerne, ligesom provenuet vil kunne hentes ved en lav afgiftssats pga. mængden af solgte produkter.

Vælger man – på trods af de svage sundhedsfaglige argumenter – at fastholde fedtafgiften som kilde til det forventede provenu, foreslår BKD og Håndværksrådet, at fedtaf-

Forslag til fedtafgiftsloven, oktober 2010

giftens dækningsområde udvides til også at omfatte mælkeprodukter med en fedtprocent på mere end 1,5 %. Ved en sådan udvidelse af dækningsområdet vil man dels sprede den økonomiske byrde mere, end tilfældet er i det eksisterende lovforslag, og dels vil man *styrke* det sundhedsfaglige argument, da afgiften vil trække i retning af et øget forbrug af magre mælkeprodukter. Som anført ovenfor anbefales sødmælk kun til spædbørn i alderen 6 til 12 måneder, og en afgiftsforhøjelse her vil trække klart i retning af et øget forbrug af mælkeprodukter med et lavt indhold af fedt.

Handler det udelukkende om provenuet, vil vi anbefale, at man kigger på emballageafgiften. Denne lovgivning dækker langt flere erhverv end den foreslåede fedtafgift, og byrden vil således blive fordelt langt mere retfærdigt end fedtafgiften. Provenuet vil reelt kunne hentes ind ved en afgiftsforhøjelse, der er relativt let at implementere.

Håndværksrådet, den 28. oktober 2010